

KURJER ZACHODNI

»ISKRA«

Dziennik polityczny, gospodarczy i literacki.

ROK XIX.

SOSNOWIEC.

SOBOTA, 12 MAJA 1928 ROKU.

Nr. 150.

Prenumerata miesięczna

Zł. 3.50.

Konto czekowe P. K. O — Warszawa — jł. 353.

Cena egzemplarza

20 groszy.

Mowa wiceministra gen. Konarzewskiego

w sejmowej komisji budżetowej o reorganizacji armii polskiej.

PRZEMÓWIENIE WICEMINISTRA KONARZEWSKIEGO.

Warszawa, 11.5 (PAT) Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji budżetowej po załatwieniu budżetu Ministerstwa wyznań religijnych i ośw. publiczn. po krótkiej przerwie przystąpiono do obrad nad budżetem Ministerstwa spraw wojskowych. Głos zabrał wiceminister gen. Konarzewski. Wiceminister na wstępie oświadczył, że minister p. marszałek Piłsudski chciał koniecznie sam przedstawić swój budżet komisji, jednak niestety przed paru dniami zrezygnował z tego. Następnie wiceminister Konarzewski oświadczył, iż dążeniem Ministerstwa spraw wojskowych w ostatnich 2 latach było z jednej strony stworzenie podstaw prawnych do przygotowania obrony państwa, z drugiej strony usprawnienie organizacji i administracji sił zbrojnych, celem dania im możności spełnienia istotnych ich zadań podczas pokoju. W zakresie organizacji naczelnych władz wojskowych weszło w życie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wydawaniu dekretów w zakresie najwyższego zwierzchnika sił zbrojnych, oraz wydany na jego podstawie dekret Prezydenta o sprawowaniu dowództwa nad siłami zbrojnymi podczas pokoju i o ustanowieniu generalnego inspektoratu sił zbrojnych.

W konsekwencji przeprowadzono szereg zmian w organizacji wewnętrznej, władz centralnych i okręgowych. Co się tyczy organizacji jednostek broni, szkół wojskowych, i służby — dążeniem Ministerstwa spraw wojskowych jest przede wszystkim przy stosowaniu organizacji jednostek w linii, szkół i zakładów służby. Porozumienie studja nad skróceniem czasu służby wojskowej czynnej zarówno teoretycznie jak i praktycznie wykazują, że mogłaby ona nastąpić dopiero po zrealizowaniu szeregu warunków, które w obecnej sytuacji finansowej państwa zrealizować się nie dadzą. Niezależnie od powyższego Rząd przystąpił do dalszej rozbudowy przysposobienia wojskowego, stwarzając aparat oparty z jednej strony o organizację wojskową a z drugiej strony dostosowanie do podziału administracji państwa. W dziedzinie szkolnictwa i doskonalenia kadry zawodowej armii położono w okresie 2 lat ostatnich główny nacisk na odpowiednie ich przygotowanie, oraz wydatne podniesienie zarówno warunków samej pracy, jak i jej rezultatów przy zachowaniu maksimum oszczędności. Reasumując dokonane wysiłki w dziedzinie pracy nad usprawnieniem organizacji wojskowych, pracy nad wyszkoleniem żołnierzy i pracy szkół wojskowych musimy stwierdzić niewątpliwie postęp naprzód. Ubiegły rok był dla wojska rokiem wyczerpanej pracy w dziedzinie ulepszenia i usprawnienia administracji wojskowej. Prace te objęły wszystkie szczeble życia wojskowego od kompanji do Ministerstwa. Administracja musiała się dostosować do przeprowadzonych reorganizacji. W ich dziedzinie została ustalona plan działania co do najlepszych i najważniejszych zagadnień. Ponadto tego budżetu nie trzeba traktować tylko z czystowo wojskowego stanowiska. Przemysł jest to duży czynnik produkcji i kształtowanie się gospodar-

czego państwa. Nie zważając na wzrost potrzeb armji przedstawiona analiza budżetu raczej wykazuje zmniejszanie się stale budżetu wojskowego. Szereg pozycji w obecnym preliminarzu uległo zmniejszeniu w porównaniu z wydatkami r. ub. Wobec przedstawionych danych wiceminister prosi o uchwalenie przedłożonego przez Rząd budżetu. Po przemówieniu wiceministra obrady przerwano.

PRZEMÓWIENIE REFERENTA.

Warszawa, 11.5 (Tel. wł.) Po przer-

wie zabrał głos referent poseł Zyndram - Kościelkowski, który na wstępie omówił sprawę przemysłu wojennego. Wobec braku kapitałów polskich prywatnych, rozbudowa przemysłu wojennego odbywać się musi przy pomocy kapitałów rządowych. Powstało szereg nowych placówek przemysłowych. Przy przejęciu zakładów „Pocisk” interesy państwa zostały zabezpieczone. Obecna wytwórczość prochu zaspakaja całe zamówienia wojska. Tak samo państwo we zakłady karabinów wykonują całe zamówienia armji. Warunki pracy

robotników w zakładach państwowych są b. dobre. Mieszkania ładnie urządzone i wygodne. W Siarachowicach państwo przejęło 51 proc. akcji. Dużo zrobiono w rozbudowie przemysłu lotniczego.

W preliminarzowym budżecie nie przewidziane zostały wydatki w związku przyjęciem króla Afganistanu i prezentami dla niego. Wiceminister Konarzewski przedłożył budżet szczerze. Budżet w latach poprzednich był nierealny, a zrealizowanie go jest koniecznym. Rząd miał możliwość podnieść budżet w r. ub. o 80 milionów zł. i sprzeciwu w Sejmie nie spotkałby wówczas. Nie uczynił tego i odpowiadanie pozycje skreślił. Budżet w r. ub. został przekroczony. Tak samo przekroczony zostanie zapewne w r. 1928-29. Budżet ten jest zresztą stosunkowo mniejszy od poprzednich. Referent prosi o przyjęcie budżetu w przedłożeniu rządowem.

REPLIKA

GEN. KONARZEWSKIEGO.

Po przemówieniu następnie pos. Bittnera (Ch. D.), który poczynił cały szereg uwag w zakresie fachowych zagadnień wojskowych, zabrał głos wiceminister gen. Konarzewski, który odpowiedział na wywody pos. Bittnera.

Co do zaopatrzenia armji w działu Ministerstwo robi co może. Wogóle zwracana jest silnie uwaga na przygotowania techniczne. Odbywa się reorganizacja artylerji z uwzględnieniem lotnictwa. Co do fortec, to na rozbudowę ich w sensie wywodów przedmówcy nie starczyłoby całego budżetu M. S. Wojsk. Ministerstwo zwraca specjalną uwagę na zagadnienie dróg. Bez dobrych dróg bowiem problematyczne stają się kwestje fortyfikacji i obrony. Na fortyfikacje preliminarz przewiduje 1 i pół miliona złotych. Suma ta zużytkowana zostanie na roboty przygotowawcze. Rzecz naturalna, że niema mowy o takich fortecach, jak na Zachodzie, które się zachowały z okresu wojny, ale są inne sposoby skutecznej obrony.

Co się tyczy zwolnień z wojska na 7 lat przed upływem czasu doświadczenia emerytury, to choć między zwolnionymi są dzielni i uczciwi ludzie, ale woj. o musi być bezwzględnie i posiadać ludzi z odpowiednimi zdolnościami. Przykładem służby może być armja rosyjska przedwojenna, w której przetrzymywanie oficerów, doprowadziło do jej zestarzenia się i zniechęcenia.

Pos. Bittner: Między zwolnionymi byli wybitni oficerowie.

Gen. Konarzewski: Pan mówi o zemście (?).

Pos. Bittner: Nie mówiłem o zemście, stwierdzam fakt.

Gen. Konarzewski: Jeżeli są pieśni bez słów, są i słowa bez pieśni. Uwaga p. posła miała taką tendencję. W zwalnianiu przedwojennym z wojska niema „owoy o jakiejś zemście. Celem było odmłodzenie armji, usprawnienie jej.

O godzinie 9 m. 15 przewodniczący zamknął posiedzenie, odracając dyskusję nad budżetem Ministerstwa spraw wojskowych do soboty.

Oświadczenie Waldemarasa

O ROKOWANIACH POLSKO - LITEWSKICH.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) Z Kowna donoszą: Premier Waldemaras oświadczył wczoraj wieczorem na przyjęciu przedstawicieli prasy zagranicznej w Kownie, że w rokowaniach polsko-litewskich nie zaszły dotąd żadne wypadki, któreby uprawniały do pesymistycznego zapatrywania się na dalszy przebieg obrad, dodał jednak, że trzeba czekać na wyniki rokowań wszystkich trzech powołanych do życia w Królewcu komisji i dopiero wtedy będzie można powiedzieć coś konkretnego.

Komisje obradujące w sprawach stosunków polsko-litewskich — mówił Waldemaras — przygotowują albo konkretne projekty i propozycje lub też sprawozdania dla drugiej plenarnej polsko-litewskiej konferencji, która prawdopo-

dobnie odbędzie się w końcu lipca w Królewcu. Gdyby rokowania w komisjach miały napotkać na poważniejsze przeszkody, trzebaby plenarne zgromadzenie konferencji polsko-litewskiej zwołać w Berlinie w czasie weselej-szym.

Premier litewski nie mógł sobie również odmówić powiedzenia słów kilka o t. zw. kwestji wileńskiej. Kwestja ta — mówił — jest najgłówniejszym nierozwiązaniem zagadnieniem, które powinno jednak koniecznie znaleźć rozwiązanie. Porozumienie z Polską w poszczególnych kwestjach bez porozumienia powszechnego wydaje się premierowi litewskiemu niemożliwe.

Kończąc, oświadczył Waldemaras, że 18 maja wyrusza do Londynu

Projekt amnestji dla więźniów

Z OKAZJI 10-LECIA NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) Rząd postanowił wystąpić z własnym projektem amnestji więźniów z okazji 10-lecia niepodległości Polski. Projekt ustawy uchwalony został na dzisiejszym posiedzeniu Rady ministrów.

Amnestja dotyczyć będzie przestępstw karnych zarówno należących do właściwości sądów powszechnych, wojskowych, jak i do władz administracyjnych.

Amnestja dotyczy pewnych kategorii przestępstw z okresu tworzenia się nie-

podległości, jak walk w pierwszym okresie, dalej pewnych kategorii przestępstw z okresu do maja 1926 r., prócz tego dotyczyć będzie pewnej kategorii komunistów, szczególnie młodzieży do lat 18 i przestępstw pospolitych, karnych grzywną, mogącą być zamienioną na 3-miesięczny areszt.

Kara dożywotniego więzienia zamieniona zostanie wskutek amnestji na 15 lat ciężkiego więzienia, a kara śmieci na dożywotnie więzienie.

Afera „defenzywna“

POSŁA MALINOWSKIEGO Z PPS.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) W związku z aferą socjalistycznego posła Malinowskiego, któremu p. Belcikowska zarzuciła współpracę z policją polityczną, donosi „Rzeczpospolita”, że według kursujących w kołach prasowych i politycznych pogłosek, p. Belcikowska ma zamiar w dalszym ciągu rozwijać swoje oskarżenia przeciw leaderom P. P. S. i zaatakować z imienia i nazwiska wszystkich tych, których poznała dzięki swej pracy w defenzywie. M. in. ma być podobno zaatakowany pos. J. były szef defenzywy legionów.

Do wiadomości tej dodaje „ABC”, że szefem defenzywy w pierwszej brygadzie legionów był poseł Jaworowski, obecnie wiceprezydent m. Warszawy.

Co do losów sprawy posła Malinowskiego, to, jak twierdzi „Gazeta Warszawska”, CKW. PPS. przesłucha posła Malinowskiego oraz cały szereg osób z pośród członków stronnictwa w sprawie

powyższej. Szereg leaderów PPS. domaga się stawienia posła Malinowskiego pod sąd partyjny. Po rozpatrzeniu zarzutów, imputowanych posłowi Malinowskiemu, ma być wydany oficjalny komunikat CKW. PPS.

KONFERENCJA MARSZ. PIŁSUDSKIEGO Z MIN. ZALESKIM.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) W dniu dzisiejszym o godz. 11 w południe marszałek Piłsudski przyjął w swych apartamentach w generalnym inspektoracie sił zbrojnych ministra Zaleskiego, z którym odbył konferencję na temat sytuacji politycznej.

OBAWA STRAJKU.

Warszawa, 11-5. (AW.) Związek zawodowy robotników budowlanych uchwalił na dzisiejszym wiecu żądać podwyżki płac. Ponieważ przemysłowcy budowlani oświadczają, że do podwyżki przychylić się nie będą mogli, zachodzi obawa strajku

PRZEGLĄD PRASY Polska i Czechosłowacja.

Głos oficjalnego organu czeskiego po wizycie min. Zaleskiego w Rzymie.

Ostatnie wydarzenia na forum międzynarodowym, w szczególności niedawna podróż ministra Zaleskiego do Rzymu, wywołały w prasie europejskiej szereg głosów, poświęconych polityce zagranicznej Polski i jej stosunkowi do państw Małej Ententy. Niektóre pisma starały się przy tej okazji dowiedzieć, że podróż ministra Zaleskiego do Włoch skierowana była w pierwszym rzędzie przeciwko Małej Entencie i że była ona pierwszym krokiem na drodze do nowej orientacji polskiej polityki zagranicznej. A kiedy wkrótce potem minister spraw zagranicznych Czechosłowacji dr. Benes, wyjechał do Anglii, część prasy europejskiej zaczęła podróż tę komentować, jako kontrakcję Pragi, twierdząc przytem, że w Anglii zastanawiano się nad tem, jakie stanowisko zająć należy wobec nowej orientacji polskiej.

Na wszystkie takie i podobne głosy zareagowała w tych dniach w sposób bynajmniej niedwuznaczny praska oficjalna „Ceskoslovenska Republika“ w artykule, zatytułowanym „Polska i nasza polityka zagraniczna“. Nawiązując do wypowiedzianego nie dawno na łamach tego pisma zdania o wspólnocie celów zagraniczno-politycznych Polski i Czechosłowacji, cytowany dziennik pisze:

Nasza podobna historia, nasze pokrewieństwo słowiańskie, bliskie sąsiedztwo i analogiczna pozycja w Europie środkowej, wszystko to poprowadziło wybitnych mężów u nas i w Polsce do przekonania, że spokojną przyszłość zdołamy sobie zapewnić jedynie przy pomocy wzajemnej współpracy pokojowej. A w duchu tej świadomości kroczy Czechosłowacja już od szeregu lat z Polską po drodze wspólnej pracy na rzecz utrwalenia pokoju.

Pismo daje dalej wyraz przekonaniu, że w dziale wzajemnej współpracy polsko-czechosłowackiej na forum międzynarodowym nie się ostatnio nie zmieniło i w przyszłości nie się nie zmieni. Wszystkie głosy i przypuszczenia co do istnienia jakichkolwiek dyferencji między Polską a Czechosłowacją w dziedzinie polityki zagranicznej są — zdaniem „Ceskoslovenskiej Republiki“ — najzupełniej bezpodstawne.

Żą dawno porozumieliśmy się z Polską — pisze czeska urzędówka — a na tej drodze wytrwamy bez względu na to, czy sobie ktokolwiek tego życzy, lub nie.

Po przytoczeniu na poparcie tego twierdzenia słów ministra Zaleskiego, dotyczących współpracy Polski z Małą Ententą, „Ceskoslovenska Republika“ pisze:

Polacy znają wartość naszej przyjaźni, my znamy wartość przyjaźni polskiej. Ufa my sobie wzajemnie, a dlatego ostatnie wydarzenia nie mogą nas absolutnie niepokoić, gdyż jest to zbyt bezwartościowe i wszystko przeciwko temu przemawia. Dla obu stron jest to całkiem jasne, a z tego względu wszelkie intrzygi nieprzyjacielskie mijają się z celem. Wzajemna przyjaźń polsko-czechosłowacka jest na szczęście tak mocna, że żaden taki wymysł nie zdoła ich przerwać. Wymienione powyżej próby w kierunku poróżnienia Polski z Czechosłowacją będą dlatego miały zupełnie inny skutek: poprowadzą do dalszego umocnienia poglądu, że jeden bez drugiego oznaczalibyśmy daleko bliżej i że dążyć trzeba do jeszcze ściślejszej współpracy. A to nie będzie martwić ani nas, ani Polaków.

Sztekker pokonany

PRZEZ „CZARNĄ MASKE“.

Wilno, 11-5. (AW.) W odbywającym się tu turnieju zapasów walki francuskiej mistrz Polski, Sztekker, zdobywca pierwszej nagrody w Berlinie i Warszawie położony został w walce wczorajszej niespodziewanie przez nieznanego zapasnika ukrywającego się pod czarną maską.

NA WYSTAWĘ PRASOWĄ.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) Redaktor Zdzisław Dębicki wyjechał do Kolonii na międzynarodową wystawę prasy, jako oficjalny reprezentant Polski.

DLA OFIAR TRZĘSIENIA ZIEMI.

Warszawa, 11-5. (AW.) W dniu 17 bm. polski komitet pomocy ofiarom trzęsienia ziemi w Bułgarii wysłał do Sofii pociąg sanitarny oraz 2000 dolarów jako pomoc doraźną.

KTO PODPISAŁ WNIOSEK

O ODEBRANIE „VIRTUTI MILITARI“ P. BAGIŃSKIEMU.

Warszawa, 11-5. (AW.) Jak się dowiadujemy, wniosek do kapituły orderu krzyża „Virtuti Militari“ o odebranie krzyża p. Baginiemu podpisany został przez pułkowników: Sławka, Koca, Pierackiego, oraz majorów: Kościalkowskiego, Polakiewicza, Dzie-

dużyckiego i in. Mimo oświadczenia p. Baginiemu, że sam decyduje się złożyć krzyż, wymienieni kawalerowie orderu podtrzymują swój wniosek i domagają się od kapituły zajęcia w tej sprawie odpowiedniego stanowiska.

Wykrycie gniazda komunistycznego

W LOKALU ZWIĄZKÓW ŻYDOWSKICH W KOWLU.

Kowel, 11-5. (AW.) Władze bezpieczeństwa przeprowadziły ścisłą rewizję w lokalu robotniczych związków żydowskich w związku z ostatnio coraz częstszymi na terenie Kowla demonstracjami komunistycznymi. W lokalu związków żydowskich znaleziono ogromne za-

pasy literatury agitacyjnej, instrukcje kominternu oraz obszerną korespondencję, stwierdzającą związek organizacji z Moskwą. W związku z wynikami rewizji aresztowano przeszło 30 osób członków żydowskich związków robotniczych.

Olbrzymiego lotu naokoło świata

DOKONAĆ MA LINDBERGH.

Nowy Jork, 11-5. (AW.) Według informacji dzienników tutejszych, jedna z fabryk samolotowych zajęta jest budową nowego typu aeroplanu przystosowanego do lotów bez lądowania na olbrzymie odległości. Firma ta miała zaproponować jednemu z lotników dokonanie lotu naokoło świata wzdłuż marszrutu Nowy Jork — Los Angeles — Ha-

waje — Sydney — Singapore — Bombay — Paryż i z powrotem do Nowego Jorku. Kulminacyjnym etapem tego gigantycznego lotu byłby przelot z Hawajów do Sydney na odległości przewyższającej odległość Nowy Jork — Paryż. Lotnikiem, który miałby dokonać tego niezwykle czynu, ma być Lindbergh.

Japonia sprzeciwia się

WNIESIENIU SPRAWY CHIŃSKIEJ DO LIGI NARODÓW.

Wiedeń, 11-5. (PAT.) „United Press“ donosi z Szantungu, że nowomianowany chiński komisarz spraw zagranicznych w Tsi-Nan-Fu oświadczył Japończykom, że wszystkie elementy komunistyczne wydalone zostaną z wojska i że aktualna kwestja japońsko-chińska zostanie załatwiona na drodze pojednawczej.

Genewa, 11-5. (PAT.) Rząd nankiński przesłał do Ligi telegram wskazujący na pogwałcenie przez oddziały japońskie suwerenności i niezależności chińskiej, domagając się natychmiastowej zmiany sytuacji, zagrażającej pokojowi

między obi państwami. Sekretarz generalny Ligi powiadomił niezwłocznie członków Rady o treści tego telegramu.

Tokio, 11-5. — Japoński minister spraw zagran. oświadczył, że Japonia nie zgadza się, aby Liga Narodów zajmowała się sprawami chińsko-japońskimi. Gdyby to jednak nastąpiło, nie pozostałoby to bez następstw dla stanowiska Japonii wobec Ligi Narodów.

Rząd japoński udzielił odpowiednich instrukcyj swemu przedstawicielowi przy Lidze Narodów, Sugimurze.

Japończycy zdobyli Tsi-Nan-Fu

WSKUTEK POJAWIENIA SIĘ NA POLU BITWY AEROPLANÓW.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) Z Londynu donoszą: Wczoraj ukazała się eskadra, złożona z 40 samolotów, która rozpoczęła rzucanie bomby nad chińską częścią miasta. Wobec tej groźby, chińskie wojska wywiesiły białą flagę i zostały następnie rozbrojone. Rozbrojonych jest 7000 Chińczyków. Podczas walk w Tsi-Nan-Fu dotychczas zabito 150 Chińczyków.

Według ostatnich wiadomości z Szanghaju, po pojawieniu się nad Tsi-Nan-Fu samolotów japońskich Chińczycy natychmiast kapitulowali. Japończycy, zajmując dzielnice chińskie, rozbrajali bez oporu oddziały wojsk południowych.

Potwierdza się wiadomość, że Japończycy obsadzili most kolejowy na rzece Żółtej.

2 domy zasypane, pociąg wykolejony

SKUTKIEM OSUNIĘCIA SIĘ OLBRZYMIEGO WAŁU ZIEMI.

Rzym, 11-5. (PAT.) Tel. Union donosi, że w Grotamare w pobliżu Askoli z powodu ulewnych deszczów nastąpiło osunięcie się 15.000 m.5 ziemi, która zasypała 2 domy, przyczem zginęło 6 osób a 18 zostało rannych.

Ziemia ta zasypała również tor linii kolejowej, prowadzącej z Ankony do Brinkizi. Wskutek tego pociąg osobowy, który zaraz po wypadku naje-

chał w pełnym biegu uległ zupełnemu wykolejeniu, przyczem zginęło 12 osób m. in. 2 dzieci, 17 odniosło rany.

Powstały wskutek katastrofy zator jest tak wielki, że naprawa toru potrwa co najmniej 5 dn.

„Mossager“ donosi, że liczba osób, które straciły życie w katastrofie kolejowej wynosi 16 osób.

WZROST DROŻYZNY.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) W kwietniu wzrosła drożyzna w Warszawie o 2,4 proc.

KARAIMI W POLSCE.

Wilno, 11-5. (AW.) Wczoraj w urzędzie wojewódzkim w obecności wojewody Raczkiewicza, wyższych przedników województwa oraz przy asyście hazama Szymona Firkowicza i przedstawicieli społeczeństwa karaimskiego odbył się akt złożenia przysięgi na wierność państwu przez głowę kościoła karaimskiego w Polsce, Seraja Chana-Szapszala. Po odebraniu przysięgi wojewoda Raczkiewicz zabrał głos, wyrażając radość, iż karaimi w Polsce używają głowę swego kościoła.

SEJMOWA KOMISJA SKARBOWA.

Warszawa, 11-5. (AW.) Dziś odbyło się posiedzenie sejmowej komisji skarbowej, która zajęła się sprawą wyborów członków w komisji kontroli długów. Narazie nie doszło jednak do porozumienia. Następnie komisja przystąpiła do rozpatrzenia sprawy podatku przemysłowego.

ANTYPOLSKIE DEMONSTRACJE W KOWNIE.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) Wiadomość PAT-icznej, zaprzeczająca pogłoskom o antypolskich demonstracjach w Kownie, okazała się niecieśną. Demonstracje takie miały miejsce, a dzienniki kowieńskie zamieszczają ich opis.

Echś błaskie.

WPISY DO SZKÓŁ POWSZECHNYCH na terenie wojew. Śląskiego wykazują, że odsetek dzieci zapisywanych do szkół polskich wzrósł znacznie w porównaniu do lat ubiegłych. W roku bieżącym wynosi on 94 proc. na ogólną liczbę dzieci podlegających wpisowi, podczas gdy w r. ub. wynosił 87 proc., a w roku 1926 tylko 75 proc. (W).

NIEMIECKI TEROR WYBORCZY jakakrawo zaznaczył się na zebraniu partii centrowej w Mikulczycach na Śląsku niemieckim, na którym przemawiał znany renegat pralat ks. Ulitzka. Przemówienie jego było kilkakrotnie przerywane w języku polskim. Po skończonym zebraniu opadli zwolennicy Ulitzki domniemanego winowajcę niejakiego Sojka, zadając mu nożem tak ciężkie rany, że walczy ze śmiercią.

Wiadomości ze stolicy.

„PLACE DE VARSOVIE“ — ULICA PARYSKA. Po otrzymaniu wiadomości o postanowieniu municypalności miasta Paryża nadania jednemu z placów paryskich nazwy „Place de Varsovie“, rząd m. st. Warszawy zawiadomił władze miejskie Paryża, iż, kierując się temi samymi uczuciami, co władze Paryża, nadal jednej z ulic Warszawy na prawym brzegu Wisły nazwę „Paryska“. W odpowiedzi na to zawiadomienie prezes rady miasta Słomińskiego depeszę z podziękowaniem w imieniu członków rady miasta Paryża oraz ludności paryskiej. Nadanie jednej z nowopowstałych ulic nazwy „Paryskiej“ nastąpiło 3 lata temu.

TEATR PRZYSZŁOŚCI I FILM O WARSZAWIE. W najbliższym czasie Warszawa wysła do Poznania szereg nowych eksponatów, które umieszczone zostaną w pawilonie stolicy na powszechnej wystawie krajowej. Wśród eksponatów znajduje się między innymi oryginalny model teatru przyszłości zaprojektowany przez architektów Pronaskę i Syrkusa. Projekt znanych architektów kładzie szczególny nacisk na efekty świetlne. Nadto przygotowany został ciekawy film, przedstawiający fragmenty Warszawy, gmachy reprezentacyjne, zabytki przyszłości, a nawet migawkowe zdjęcia z ruchu ulicznego stolicy. Słowem, Warszawa oglądana ze wszystkich stron patetycznych i codziennych przeniesiona będzie na czulej taśmie filmu do Poznania.

W 10-TA ROCZNICĘ BITWY KANIOWSKIEJ. W dniu wczorajszym o godz. 10 rano zebrali się w pięknie przystrojonym kościele O.O. Jezuitów przy ul. S-to Jańskiej starzy towarzysze broni, którzy brali udział w bohaterskim boju kaniowskim, aby wysłuchać mszy św. za poległych. Niewielki kościółek jezuitski zapelniał się po brzegi. Przybyli na tę uroczystą chwilę modłów za dusze tych, którzy odeszli, kaniowczycy z całej Polski. Przybyli również przedstawiciele Ministerstwa spraw wojennych oraz władz państwowych i miejskich. W asystencji kilku księży ks. Gall odprawił uroczystą mszę św. Po nabożeństwie kaniowczycy ruszyli w szeregach ze sztandarami i przy dźwiękach orkiestry 50 pułku strzelców kaniowskich, aby złożyć wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza. Następnie o godz. 12 w poł. odbyła się konferencja uczestników zjazdu w kasyne garnizonowej przy Al. Szuca.

NADUŻYCIE W ZAKŁADZIE POPRAWCZYM.

Warszawa, 11-5. (Tel. wł.) W Warszawie został aresztowany Wacław Paniewski, b. dyrektor zakładu poprawczego dla chłopców w Studzieńcu. Na Paniewskim ciąży zarzut sprzeniewierzenia.

PO KONGRESIE W ALBA JULJA.

Bukareszt, 11-5. (AW.) „Uniwersul“ donosi, że po kongresie w Alba Julja przyszedł do rozruchów w komitacie Bihar. Chłopi po powrocie z kongresu usiłowali wyrzucić z urzędów wójtów, należących do stronnictwa liberalnego, co im się też w kilku miejscowościach udało. Żandarmerja przywróciła spokój.

Wolnościowe składy w Katowicach!

Kolosalne ułatwienie dla kupców - importerów!

2733 2

Nareszcie otrzymaliśmy koncesję Ministerstwa Skarbu na wolnościowe składy, w których mogą być przechowywane pod zamknięciem celnym towary zagraniczne, bez uiszczenia cła w ciągu 12 miesięcy. Każdy importer może sprowadzić do Katowic towaru w dowolnej ilości odbierając go od nas partjami według upodobania i płacąc cło sukcesywnie tylko za tą ilość towaru, którą każdorazowo podejmie. Nikt już nie potrzebuje trudzić się sam cleniem, przesiadywać na urzędach i tracić czas i pieniądze. Największe transporty ale i drobne przesyłki załatwiamy szybko i tanio. Prosimy korzystać z naszych usług i kierować wszystkie swoje transporty pod adresem:

Emil Tücking S.A. Publiczne składy wolnościowe Międzynarodowe Transporty

Bocznica własna

KATOWICE, ul. Gliwicka nr. 24. Telef. 263, 464 i 2062.

Bomba kapitalistyczna

CZY NOWA PUŁAPKA NA KAPITAŁ PRYWATNY.

(Korespondencja własna K. Z.)

Moskwa, w maju 1928.

Po ostatnim zaostreniu kursu polityki gospodarczej, po aprobowaniu przez centralny komitet projektu zmierzającego do zupełnego zniesienia własności prywatnej w gospodarce rolnej, w okresie gdy się głośno zapowiada przywrócenie „komunizmu wojennego”, wielką niespodzianką stał się ogłoszony dekret budowlano-mieszkalniowy.

Przekonanie o powrocie do czasów najradykałniejszego komunizmu stało się tak powszechne, że nikt nie chciał dać wiary, że dekret ten jest rzeczywistością. Namet wizyta króla Amanullaha i naskakowanie przed nim dygnitarzy sowieckich nie wywołało tyle niepokoju, ile wywołał ten odskok polityki wewnętrznej Sowietów, będący stwierdzeniem bankructwa ideologii czerwonych władców Kremla.

I jeszcze w ostatniej chwili sam prezes Wicka zaprzeczal na konferencji międzypartyjnych delegatów pogłosce, aż tu naraz — jak piorun z „burzowego nieba” — zupełnie pod wpływem niesłychanej nędzy mieszkaniowej w Moskwie, która m. i. wywołała niebywałą epidemję zapłuszkwienia, ukazał się dekret, wprowadzający w dziedzinę budowlano-mieszkalniową zasady wolnego kapitalizmu, o wiele dalej idące niż na całym „zgnitym Zachodzie”.

Fanatyki komunistyczni, czytając ten ukaz, będący „przedarciem frontu komuny przez kapital prywatny”, czytają ze zdumieniem, jak wspomniany dekret o budowie mieszkań zaprasza grzecznie do tworzenia prywatnych spółek kredytu wzajemnego dla budowania domów mieszkalnych przez przedsiębiorców prywatnych.

Aby nie było wątpliwości, dekret zawiera cały szereg negujących propozycji. A więc w nowych spółkach nie jest wymagany w żadnym stopniu udział państwa. Prawo własności w stosunku do nowych domów, wybudowanych przez te spółki, przywraca się w całkowicie rozmiarze od chwili, gdy 50 proc. kosztorysu budowlanego jest wykonane; przedsiębiorca ma prawo sprzedaży, zastawu i w ogóle zupełnie nieograniczonego rozporządzania się budowlą. Zbudowane domy stają się terenem eksterytorjalnym w republikach sowieckich, nie podlegają ustawodawstwu komunistycznemu. Prawo wynajmu mieszkań, zawierania i zrywania umów staje się przywilejem kamienicznika, nie podlegającym żadnym ograniczeniom. Oczywiście o normie komornego i ochronie lokatorów nie ma mowy, nawet więcej: przestaje istnieć

w tych przyszłych domach ograniczenie t. zw. „żil płoszczadzi” t. j. przestrzeni przeznaczonej na mieszkanie dla jednostki, która wynosi obecnie 5 sążnie kw. na osobę. Wolno zajmować w tych domach jakie się chce mieszkanie, wszystkie one będą wolne od wszelkich świadczeń i rekwiizycji na rzecz miasta i państwa.

Ale to nie koniec przywilejów... Nowy dekret uwalnia raz na zarosze dochody z tych domów od podatku dochodowego, podatków lokalnych i częściowo od podatku gruntowego (od placu). Wreszcie dekret nadaje właścicielom tych domów prawo przekazywania własności spadkobiercom.

Jak wiemy, w dziedzinie mieszkaniowej namet w stosunku do nowych budowli żadne państwo po wojnie przywróciło w nieograniczonych rozmiarach praw własności, normując

i nadzorując w miarę możliwości rozdział i eksploatację domów mieszkalnych. Dopiero pierwsza sowiecka Rosja komunistyczna wprowadza do tych stosunków swobodę kapitalistyczną bez żadnych zastrzeżeń i ograniczeń!

Nic dziwnego, że dekret wywołał wrazenie bomby. Sam fakt przywrócenia spadkobrania, które w „imperjalistycznej i kapitalistycznej” Anglii jest mocno obcięte, wywołuje wrazenie czegoś niesamowitego. Dla szeregu obywateli sowieckich, którzy już niczemu się nie dziwią, ale i niczemu nie wierzą, dekret ten wydaje się pułapką dla ujarzania kapitalistów, których potem odpowiednio zgębi się.

Zobaczmy czy znajdą się chętni do korzystania z nowych niebywałych łask sowieckich.

N.

Samolotem po koronę do Bukaresztu.

Z PRZYGÓD KS. KAROLA W LONDYNIE.

W uzupełnieniu telegraficznych wiadomości o wydaleniu rumuńskiego ks. Karola z Anglii podać należy szereg informacji o roli, jaką ks. Karol odgrywał w Anglii i o zastosowanych wobec jego osoby zarządzeniach władz angielskich.

Nakaz odeszczenia Anglii otrzymał książę 8 maja w nocy w swej willi po powrocie z Londynu, gdzie oglądał z towarzyszącą mu panią Lupescu film „Jesteśmy wszyscy graczami”.

Podczas wyświetlania filmu usiłowała pani Lupescu połączyć się telefonicznie z Wiedniem, nie otrzymała jednak połączenia, gdyż ks. Karol był z towarzyszką swoją pilnie strzeżony przez policję.

W nakazie, otrzymanym wprost z ministerstwa spraw wewnętrznych na zlecenie ministerstwa spraw zagranicznych, w którym interwenjował przedstawiciel rządu rumuńskiego, po wiedziano, że pobyt księcia Karola oraz towarzyszącej mu pani Lupescu w Anglii nie jest pożądany. Władze otrzymały zlecenie odstawienia go pod osłoną policji na okręt, o ile nie zechce sam wybrać sobie jakiegoś statku, który w najbliższym czasie opuszcza Anglię.

Wydalenie księcia Karola umotywowane zostało tem, że Anglija nie może dopuścić, aby na jej terytorjum

przygotowywano zamach przeciw zaprzyjaźnionemu rządowi.

Książę Karol zaprotestował, dowodząc, że gabinet angielski, który powziął uchwałę co do wydalenia go, wychodzi z wręcz fałszywego założenia i że powziął swą decyzję wskutek intryg rządu bukareszteńskiego. Po mimto protestu swego poddał się jednak woli władz angielskich.

Pisma angielskie potwierdzają wiadomość, że poczyniono przygotowania, aby przewieźć ks. Karola dwoma samolotami do Rumunii i że samolotami tymi miała być przetransportowana na również olbrzymią ilość ulotek z odezwaniami. Samoloty te zamówiło jedno z pism angielskich i tem też tłumaczy się fakt, że Towarzystwo lotnicze, które zgłosiło się na wynajem samolotów, przypuszczają, że chodzi tu o wyjazd korespondentów tego pisma, a nie wyjazd ks. Karola.

Dotychczas nie ustalono, które pismo zgodziło się na taką awanturę i czy mpreżę. Powszechnie wymieniają jednak „Daily Mail” i „Daily Express”, z którymi ks. Karol utrzymuje bliższe stosunki. Właścicielem „Daily Mail” jest słynny Lord Rothermere, wobec którego książę Karol miał jakoby przebiec pewne zobowiązania na rzecz Węgier.

Jak b. żandarm austriacki

ZABIEGA O KORONĘ I REKĘ KRÓLEWNY.

Znane są dzieje obecnego dyktatora Albanji Achmeda Beg Zogu, który z początkiem wojny światowej był żandarmem austriackim, a potem po różnych kolejach losu, lawirując między

Jugosławją a Włochami, stał się kacykiem małej Albanji.

Obecna jego sytuacja nie jest jednak do pozazdroszczenia. Z jednej strony za grają mu niezadowolone plemiona

nocne, a z drugiej coraz silniej daje się odczuwać nacisk ze strony Włoch w kierunku zawarcia unji celnej.

Aby zabezpieczyć swoje położenie, za mierzał Achmed beg Zogu już kilkakrotnie ogłosić się królem Albanji i celem zapewnienia sobie poparcia Włoch nosił się z myślą poślubienia którejś z księżniczek włoskich.

Achmed beg Zogu zaręczył się już dawniej z córką najbogatszego ziemianina albańskiego, Szeffketa Werlaci, który przyczynił się głównie do powodzenia akcji Achmeda przeciw biskupowi Fan Noli. Później jednak małżeństwo to do skutku nie doszło, tak samo jak nie powiodła się kombinacja z księżniczką włoską.

Obecnie zwrócił się Achmed beg Zogu w innym kierunku, mianowicie zamierza ubiegać się o rękę jednej z córek króla egipskiego Fuada I, w którego żyłach płynie krew albańskiego bohatera narodowego, Skenderbega. W związku z tym zamiarem ma wyjechać do Kaira albański minister Ceko, a albański minister dla spraw zagranicznych, Hija beg Wriani ma wyjechać w najbliższym czasie do Londynu, celem skłonienia rządu angielskiego do interwencji na dworze egipskim.

Jest rzeczą wątpliwą, czy Achmed beg Zogu rzeczywiście dostanie księżniczkę egipską za żonę, a jeszcze bardziej wątpliwą jest kwestja, czy małżeństwo to wyratuje go z trudnego położenia.

Zniszczona Bułgaria

ROZMIARY STRAT
PO TRZESIENIU ZIEMI.

W Bułgarii przeprowadza się obecnie obliczenia szkód, spowodowanych niedawnym trzęsieniem ziemi.

Według przedbieżnych obliczeń szkody przekraczają cyfrę 5 miliardów lew.

Katastrofa poszkodowała dziesiątą część całej ludności i zniszczyła piętnastą część źródeł dochodów życia gospodarczego.

Sympatja zagranicy dla nieszczęśliwego narodu jest tak wielka, że można się spodziewać wielkiej pomocy materialnej a przede wszystkim można liczyć na odroczenie reparacji, co przyczyniłoby się w wielkiej mierze do ułatwienia sytuacji finansowej państwa.

Najtrudniej będzie odbudować prze myśl zniszczoną, odbudowa bowiem wymagałaby wielkiego kapitału zagranicznego.

Trzęsienie ziemi powstrzymało prawdopodobnie na dłuższy przeciąg czasu tak wspaniałe w ostatnich latach zapowiadające się rozwój gospodarczy Bułgarii.

Popierajcie L. O. P. P.

ZYGZAKIEM.

B Z Y.

Bzy już zakwitły, liljowe kwiaty,
Śmiejąc się w słońca zlocistej urodzie,
Obliczam zyski życia, liczę straty...
Widzę... bzy kwitną nie w moim ogrodzie.

Może bez komuś radość wiosny wróży
I uśmiech wzbudzi wśród smetków tysięcy.
Może gdzieś, kogoś woi kwiatu odurzy,
Wskrzyszając falę beztrojski dziecięcej.

Lecz trzeba ogród mieć własny, ukryty,
Głębię rodzącą i ogrodzeń moce,
Bo kąt zaciszny i kwiatem obfity
Nawiedzi złodziej w księżycowe noce.

Lecz trzeba umieć śnić radości kwiaty,
I szczerpie kwiatom wesołe barwy jasnych,
I trzeba umieć nosić w sercu światy
Głębokiej wiary w potęgę sił własnych.

Umiąłem kiedyś śmiać się w kwiatów woni,
Z wiosną i słońcem byłem w lubej zgodzie.
Dzisiaj już, niestety, widzę, jak na dłoni,
Że bzy zakwitły nie w moim ogrodzie.

Cw.

Krok krakowi oka nie wykole...

JAK SOCJALISTA RATOWAŁ KOMUNISTĘ?

Wezorem podaliśmy krótką wiadomość telegraficzną o uchwałach sejmowej komisji regulaminowej, która uchwała wydać sądowi posła Sochackiego, co do wydania zaś posła komunistycznego z Zagłębia Dąbrowskiego Wład. Baczyńskiego 7 głosów padło za wydaniem i tyleż przeciw.

Uzupełnić należy powyższą wiadomość tem, że prokurator Belcerman zażądał wydania posła Baczyńskiego m. in. z tego powodu, że poseł Baczyński podczas dziesięciolecia rewolucji bolszewickiej w Moskwie otrzymał z rąk dowódcy armii czerwonej Woroszyłowa order „czerwonego sztandaru” dla doręczenia go b. posłowi Łańcuckiemu, odsiadującemu w Warszawie karę więzienia.

Wydanin posła Baczyńskiego sprzeciwił się poseł Pużak (PPS.), zgłaszając odpowiedni wniosek. Wobec tego że zarówno wniosek rządowy o wydanie, jak i przeciwny wniosek posła Pużaka używały po 7 głosów, przewodniczący komisji poseł Lieberman (PPS.) zwrócił się do marszałka Sejmu, posła Daszyńskiego (PPS.), by rozstrzygnął tę kwestję.

W ten sposób PPS. uratowała narazie komunistę przed wydaniem go władzy sądowej i ostatecznie od członka PPS., marsz. Daszyńskiego zależy, czy pośrednik orderu bolszewickiego podzieli los Łańcuckiego.

Nasz dział radiowy.

SKRZYNKA POCZTOWA.

W. P. L. Balcerowski, Będzin. Listu W. P. nie umieścimy. Zbyt obszerny i nadto „osobisty”. Sprawy podobne poruszaliśmy ogólnie w „Naszym dziale radiowym”. Niestety tacy właściciele domów zdarzają się — chociaż już coraz mniej. Nasze prawodawstwo opracowuje odnośne ustawy. Radzimy ugodowo sprawę z gospodarzem załatwić. (ar).

W. P. Pstrokoński, Zawiercie. Działalność Radjoklubu R. K. Z. czasowo w zawieszeniu z powodu zbyt małego zainteresowania jego członków. (ar).

Program radiowy

NA SOBOTĘ 12 MAJA.

KATOWICE:

- 16.00 — Transmisja pieśni majowych z Wiośny Marjackiej.
- 16.20 — Komunikaty Polskiego Związku Zrzeszenia Gospodarczego Województwa Śląskiego.
- 16.49 — Odczyt p. t. „Najciekawsze zabytki najbliższych okolic Krakowa” — wygł. dyr. dr. F. Kopera, prof. U. J.
- 17.05 — Komunikaty.
- 17.20 — Wykład historii Polski.
- 17.45 — Audycja dla dzieci. „Bal na dworze Królowej Wiosny” obrazek zradjofonizowany.
- 18.55 — Skrzynka pocztowa Radjostacji Katowickiej dla dzieci.
- 19.15 — Rozmaitości.
- 19.35 — Odczyt z cyklu: „Skarbowość państwa” — wygł. dr. Michał Bielak.
- 20.30 — Transmisja z Warszawy. Operetka w 3-ach aktach O. Straussa „Czar Walca”.
- 22.00 — Sygnał czasu, tom. lotn.-meteor. i P.A.T.
- 22.30 — Transmisja muzyki lekkiej.

Dwa śmiertelne wypadki.

W ŻELAZNYCH KLESZCZACH BUFORÓW I POD KOŁAMI LOKOMOTYWY.

Jednego dnia zdarzyły się na terenie Sosnowca dwa śmiertelne wypadki.

Przedwczoraj około godz. 12 w południe w obrębie fabryki Huleczyński robotnik tej fabryki Julian Szukutnik, zamieszkały przy ul. Będzińskiej 12, w czasie przesuwania wagonów znalazł się między buforami. Nie szczęśliwego buforu zgnioty. Natychmiast odwieziono go do ambulatorjum Kasy chorych przy ul. 5 Maja, ale w drodze zmarł.

Miejscem równie tragicznego wypadku była tego samego dnia o godz. 10 wieczorem okolica kopalni Modrzewów. Oto niejaka Helena Śmiełowska licząca lat 18, zam. w Modrzewowie przy ul. Gdańskiej 18 szła z tak zwanymi „bergów” w towarzystwie Janiny Radziochówny, liczącej lat 14.

Obydwie dziewczyny niosły węgiel z „bergów”. W tem miejscu, gdzie przechodziły zbiegają się dwa tory: jeden wąskotorowy, kopalniany, drugi normalny tor kolejowy. Gdy dziewczęta znalazły się na torze wąskoto-

rowym, nadchodził właśnie pociąg, wiozący piasek na podsypkę dla kopalni.

Śmiełowska i Radziochówna zbiegły z nasypu kolejki wąskotorowej i wbiegły na drugi nasyp toru normalnego. Para przejeżdżającej obok lokomotywy i ciemność sprawiły to, iż dziewczęta nie zauważyły nadjeżdżającej właśnie drugiej lokomotywy na linii normalno-torowej. Lokomotywa ta, prowadzona przez maszynistę Jana Bielskiego, wpadła na stojące z węglem dziewczyny.

Śmiełowska straciła głowę i wpadła pod koła lokomotywy, które zgnioty jej czaszkę i urwały nogę. Śmierć nastąpiła momentalnie.

Radziochówna natomiast zachowała zimną krew i szybko zbiegła z toru. Pchnął ją tylko cylinder lokomotywy, nie czyniąc jej poważniejszej szkody.

Zwłoki Śmiełowskiej, nieszczęsnej ofiary tragicznego wypadku, odwieziono do kostnicy kopalni Jerzy w Niwce.

Kronika Zagłębia.

KALENDARZYK.

12	Dzisiaj Pankracego M.
	Jutro Serwacego B.
	Wsch. słońca 3 m. 46.
Sobota	Zach. „ 19 m. 18

Kinoteatry w Sosnowcu

grają dzisiaj:

- Kino „Zagłębie” — „Napoleón”.
- Kino „Oaza” — „Wieczna miłość” z Mary Carr.
- Kino „Slinks” — „Gniazdo miłości”.
- Kino „Momus” — „Trzej Muszkieterowie”.

× WIELKI KONCERT NA DAR NARODOWY. Na zakończenie tygodnia zbiórki na Dar Narodowy w Dąbrowie staraniem miejscowego Koła P. M. S. odbędzie się dziś, tj. w sobotę dnia 12 bm. w sali Resursy wielki koncert z udziałem pierwszorzędnych sił artystycznych: p. Marji Bieleckiej, primadonny opery polskiej w Katowicach, Józefa Stępniewskiego, Stefana Barabaskiego, dyrygenta opery polskiej w Katowicach i Leopolda Szpinalskiego, wirtuozą-pianistę i laureata konkursu szopenowskiego w Warszawie. Początek o godz. 8 wiecz. Szczegóły w programach. Ceny od 1 do 6 zł. Bilety wczelniej nabyć można w cukierni p. Pietrzaka. Koncert ten ze względu na świetnych wykonawców oraz cel imprezy godzien jest poparcia najszerszych sfer społeczeństwa.

× POMNIK KU CZCI POLEGŁYCH 11 P. P. Prezydium komitetu budowy pomnika poległym oficerom i żołnierzom 11 p. p. ziemi będzińskiej w osobach pp.: starosty Olpińskiego i d-cy 11 p. p. pułk. Chilarzkiego zwróciło się z prośbą do Jego Magnificencji rektora Akademii sztuk pięknych w Krakowie o wskazanie z grona profesorów-akademji, lub wychowanków artysty, który podjąłby się zaprojektować plan pomnika. Komitet budowy pomnika dąży do tego, aby odsłonięcie pomnika mogło nastąpić w dniu święta pułkowego 11 p. p. przypadającego w rocznicę odzyskania niepodległości, tj. 11 listopada b. r.

× ZIMNICA MAJOWA. Zdaje się, że w kalendarzu nastąpiła rewolucja, skutkiem czego kwiecień — plecień przesunął się na maj. Zimnica którą zazwyczaj przynoszą święci: Pankracy — Serwacy — Bonifacy, przekamarza się z majem na całej przestrzeni jego dotychczasowych rządów. Jak się okazuje, fala zimna idzie od zachodu. W całej Polsce panuje zmienna pogoda, z przelotnymi deszczami a nawet śniegiem. Istotnie obawa, że długotrwałe zimna wpłyną ujemnie na rozwój zbóż i sadów.

Teatr miejski w Sosnowcu

Dzisiaj o godzinie 8 wieczór odbędzie się wielki koncert-monstr artystek europejskiej sławy: p. Janiny Rozenberżanki — nadzwyczaj utalentowanej pianistki u której gra przemawia prawdziwą poezją, zaś kantylena śpiewa szczerym wylewem uczucia, oddając najsłodsze odcienia.

Oprócz Janiny Rozenberżanki wystąpi znana komita primadonna operowa p. Hanna Skwa rocka, dobrze znana melomanom oper: Warszawskiej, Poznańskiej, Lwowskiej i Katowickiej. W programie p. H. Skwateckiej są utwory dotychczas zupełnie nie śpiewane w Zagłębiu, a mianowicie: Arja Królowej Bony z op. „Zygmunt August” muzyka Joteki, arja z opery „Andre Chenier” muz. Giordano. Akompaniować będzie znany i ceniony prof. Stanisław Lipski na fortepianie który specjalnie zostanie transportowany z Katowic ze składu Bechsteina, przedstawicielem którego jest Em. Wittor. Mamy niezłomną nadzieję, że ten koncert zacieka wi szersze koła muzycznej publiczności, która wypełni teatr po brzegi, aby rozkoszować się tak rzadkim koncertem w Sosnowcu. Po zostaniu w niezliczonej ilości bilety są jeszcze do nabycia w „Polonii”.

Teatr w Katowicach.

REPERTUAR.

- Sobota, dnia 12 maja, „Trubadur” (dla szkół).
- Sobota, dnia 12 maja, „Konrad Kędzierzawy” (premiera).
- Niedziela, dnia 13 maja, „Konrad Kędzierzawy” (pop.).
- Niedziela, dnia 13 maja, „Tannhäuser” (występ M. Sowińskiego).
- Wtorek, dnia 15 maja, Występ Józefa Sliwińskiego (o godz. 8 wieczór).

× NOMINACJA. Urzędnik starostwa będzińskiego p. Jan Korzeniowski otrzymał nominację na inspektora samorządu w Sandomierzu. Nowe stanowisko p. Korzeniowski obejmuje z dniem 1 czerwca b. r.

× BUDOWA STADJONU. Dzisiaj o godz. 11 przed poł. w sali posiedzeń starostwa będzińskiego odbędzie się posiedzenie sekcji finansowej komitetu budowy stadionu w Zagłębiu.

× POSIEDZENIE TOWARZYSTWA PRZYRODNIKÓW. We wtorek 15 maja odbędzie się o godz. 7 i pół wiecz. w lokalu T-wa lekarskiego w Sosnowcu (ul. 5 Maja 15 oficyjna) posiedzenie naukowe oddziału polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika w Sosnowcu. Porządek dzienny: 1) referat d-ra Rydera na temat: „O naturalnym przyroście ludności i jego czynnikach”, 2) dyskusja, 3) sprawy organizacyjne i wolne wnioski.

× WYCIECZKA DO KRAKOWA I WIELICZKI. Oddział sosnowiecki Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych urzędza wycieczkę krajoznawczą do Krakowa i Wieliczki w czasie Zielonych Świąt t. j. w dniach 27 i 28 maja b. r. Bliższych informacji udziela i zapisy przyjmuje sekretariat Związku, mieszczący się przy ulicy Warszawskiej 22 w Sosnowcu w godzinach od 13 do 20 (w soboty od 10 do 14) do dnia 16 maja br.

Od Administracji.

Naszych miejscowych P. T. Prenumeratorów prosimy prenumeratę wpiąć roznosicielkom tylko na podstawie pokwitowań Administracji.

Tydzień harcerski

W SOSNOWCU.

W dniach od 15 do 20 bm. odbędzie się w Sosnowcu „Tydzień harcerski” z następującym programem:

W niedzielę dnia 15 bm. od godz. 6 do 20 rozbicie obozów drużyn harcerskich: drużyn żeńskich przy ul. Małachowskiego, drużyn męskich na gruntach d-ra Dobrowolskiego nad Brynicą przy ul. Naftowej (dojście ulicą Dąblińską). O godz. 10 tegoż dnia msza św. w kościele parafialnym.

W czwartek dnia 17 bm. o godz. 11 w kinie „Zagłębie” odbędzie się poranek dla młodzieży. Program obficie urozmaicony. Popołudniu od godz. 5 zabawa ogrodowa dla młodzieży i starszych w sosnowieckim lasku „Sokół” przy ul. Nokościelnej. Na zabawie wiele niespodzianek.

W niedzielę dnia 20 bm. wieczornica harcerska za zaproszeniami.

× Z ŻYCIA TOWARZYSTWA NAUCZYCIELI SZKÓŁ ŚREDNICH I WYŻSZYCH W SOSNOWCU. Dnia 10 bm. odbyło się pod przewodnictwem prof. A. Tatomira doroczne walne zgromadzenie T. N. S. W., które przyjęło do wiadomości sprawozdanie ustępującego zarządu i udzieliło mu absolutorjum. Nad sprawozdaniem toczyła się ożywiona dyskusja, w której poruszono szereg kwestyj dotyczących reorganizacji i wzmocnienia działalności miejscowego Koła T. N. S. W. Następnie dokonano wyborów nowego zarządu. Prezesem został wybrany jednogłośnie prof. A. Tatomir. Poza tem weszło do zarządu siedem osób, a wśród nich pięć z zarządu poprzedniego. Obszerniejsze sprawozdanie z przebiegu zgromadzenia podamy w jednym z najbliższych numerów.

× WIZYTACJA OSRODKÓW ZDROWIA W POWIECIE. Wezorem rano do starostwa będzińskiego przybyli: dr. Miłom przedstawiciel Fundacji Rockefellerowskiej na zachodnią Europę, dr. Strodt, dyrektor biura Fundacji na Europę, oraz przedstawiciel departamentu zdrowia przy Ministerstwie dr. Tubiasz Goście w towarzystwie lekarza powiatowego d-ra Pietraszewskiego zwiedzili ośrodki zdrowia na terenie powiatu Będzińskiego, a mianowicie: w Będzinie, Strzemieszycach, Dańdówce, Czelandzi i Bobrownikach. Wzorem prowadzone ośrodki zdrowia, oraz poprawienie się ogólnego stanu zdrowotności na terenie powiatu wzbudziły u zwiedzających szczerze zadowolenie.

× NA KOLONJE dla dzieci polskich z Niemiec Konwencja Węgłowa dąbrowsko - krakowska złożyła 200 zł.

× POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ M. BĘDZINA odbędzie się w poniedziałek dnia 14 bm. o godz. 20 według następującego porządku obrad: 1) przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia, 2) wniosek zarządu miasta w sprawie nabycia akcji III emisji sp. akc. Tramwaje elektryczne Z. D., 3) wniosek Magistratu w sprawie kupna gruntu pod budowę szkoły przy ul. Krakowskiej, 4) wniosek Magistratu w sprawie kupna gruntu od p. Geborskiego, 5) wniosek zarządu miasta w sprawie kupna folwarku „Ustronie” na kolonje letnie.

× POSWIĘCENIE SZTANDARU „PLUGA”. W dniu 15 maja w kole rolniczym „Plug” w Gzichowie odbędzie się uroczyste poświęcenie sztandaru według następującego porządku: 1) godz. 8 zbiórka w szkole powszechnej na Gzichowie, 2) godz. 8.50 wymarsz do kościoła na mszę św., celem poświęcenia sztandaru, 3) powrót z kościoła i uroczyste wbijanie gwoździ.

× Z DOMU LUDOWEGO W SOSNOWCU. Zarząd Domu ludowego przypomniał członkom i sympatykom, że w dniu 15 maja t. j. w niedzielę o godz. 8 wieczorem, odbędzie się zwykły wieczór towarzyski na który chętnych zaprasza-

Zapisujecie się do PMS.

Kronika Zawlercia.

Kino „Stella“ — Przeznaczenie.

× **POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ.** W dniu dzisiejszym o godz. 8 wiecz. odbędzie się posiedzenie Rady miejskiej z następującym porządkiem dziennym: 1) odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia Rady, 2) wybór członka Rady wojewódzkiej, 3) wybór członka i zastępcy do komisji poborowej powiatu Zawierciańskiego, 4) poprawka w uchwale z dnia 15 marca rb. dotyczącej zaciągnięcia pożyczki 378.000 zł. w złotych zamiast umieszczonych w rzeczonyj uchwale 378.000 zł. obiegowych, 5) kupno terenu pod studnię przy ul. Stefana i 6) wniosek komisji finansowo-budżetowej w sprawie zwrotu kosztów przeprowadzki prezydentowi.

× **CUDOWNE OCALENIE.** W dniu pozawczorajszym zatrudniona w myszkowskiej fabryce sztucznego jedwabiu 21-letnia Bronisława Huras, schodząc z jednej linii kolejowej w obrębie stacji kolejowej Myszków wpadła pod pociąg towarowy, idący drugą linią. Pociąg ten siłą uderzenia rzucił Bronisławę Huras pod wagony, które przeszły ponad nią. Jak się okazało potem Bronisława Huras uległa tylko potłuczeniu głowy i wstrząsowi mózgu, nie doznając żadnych innych uszkodzeń. Chorą w stanie dość dobrym przewieziono do szpitala Kasy chorych w Zawierciu, w którym będzie pozostawać do zupełnego wyzdrowienia.

× **CZYJE PIENIĄDZE?** W osadzie Włodowice znaleziono 7 marca rb. 100 zł. Pieniądze te czekają na swego właściciela na posterunku P. P. we Włodowicach.

Kronika Olkuska.

× **POD ADRESEM DYREKCJI SZKOŁY RZEMIEŚNICZEJ.** Na Czarnej Górze w domu Kiciłtyki mieszka pewna ilość uczniów szkoły rzemieślniczej. Wskutek widocznego braku odpowiedniej opieki ze strony władz szkolnych, uczniowie ci pozwalają sobie na dość karygodne wybryki, często bowiem zaczepiają przechodniów, a nawet są wypadki, że rzucają kamieniami za nimi. Jeżeliby dyrekcja zechciała zainteresować się bliżej tą sprawą, wskażemy nazwiska osób peszkołowanych i nazwiska uczniów.

× **Z STRAZY.** W dniu 3 czerwca rb. odbędzie się w Wolbromiu zjazd rejonowy straży pożarnych rejonu Pilica — Wolbrom.

× **POŻAR W OJCOWIE.** W zabudowaniach Katarzyny Indyki w Ojcowie powstał pożar, który strawił dom mieszkalny i stodołę, wartości ogółem 5000 złotych. Należy zaznaczyć, że Ojcow dotąd nie zdobył się na straż pożarną, pomimo, że ze strony władz strażackich w Olkuszu zwracano się w tej sprawie do mieszkańców Ojcow, względnie uzdrówiska Ojcow. Ojcow zawdzięcza urok swego piękna również i obfitym lasom, które powinny być ochraniać przedewszystkiem od ewentualnego pożaru. Straż pożarna w Ojcowie potrzebna więc jest bardziej, aniżeli gdzieindziej.

× **POŻAR ZAGAJNIKA.** W lasach państwowych „Szypowice“ spłonęło 2 ha młodego lasu (chojna). Pożar, który powstał z ogniska, pozostawionego przez pastuchów bydła, ugasiły straża: pilicka, siebowski, szycka i giebelska.

× **ZABAWA ZWIĄZKOWA.** W dniu 12 bm. w miejscowej resursie odbędzie się zabawa taneczna za zaproszeniem, urządzona przez oddział Związku pracowników przemysłowych i handlowych. 40 proc. zysku przeznaczają się na Towarzystwo przeciwgruźlicze w Olkuszu, a resztę na cele Związku. Kto jeszcze nie otrzymał zaproszenia na zabawę, proszony jest o zwrócenie się o nie do pp. Szwajczaka lub Lipki, fabryka „Olkuski“, tel. 43.

OFIARY.

Złożone w Adm. „Kurjera Zachod.

Pozostała suma zł. 200.— ze składki na wieńiec dla s. p. dyrektora Horko pracownicy Elektryki przekazują na kupno nagród w wysokości zł. 50.— dla celującego ucznia, który ukończy pełny kurs nauk miejskiej szkoły dokształcającej w Sosnowcu w roku 1928, 1929, 1930 i 1931.

ZYCIE GOSPODARCZE.

Przeciw wymiarowi podatku obrotowego.

REZOLUCJA WIECU KUPIECKIEGO.

W ub. wtorek odbyło się walne zebranie kupców w Będzinie. Na zebraniu tem uchwalono następującą rezolucję:

Zebrani na wiecu ogólnokupieckim w Będzinie w dniu 8-go maja 1928 r. kupcy żydowscy oraz przedstawiciele kupiectwa polskiego w liczbe przeszło 500 osób po dokładnem zapoznaniu się z obecną sytuacją gospodarczą kupiectwa m. Będzina, po rozpatrzeniu ostatnio dokonanych wymiarów podatku przemysłowego od obrotu za 1927 r. oraz po zastanowieniu się nad mocąciami wymiarką konsekwencjami dla handlu i rzemiosła stwierdzają:

1) że podatek przemysłowy od obrotu w postaci obecnej jest zabójczy dla handlu i rzemiosła;

2) że kupiectwo m. Będzina przeżywa w ostatnich latach kryzys gospodarczy, czego dowodem są liczne protesty wekslowe, bankructwo oraz nadzory sądowe, wyznaczane przez Sąd okręgowy;

3) że rok 1927 pod żadnym względem nie był co do obrotów intensywniejszym od roku 1926;

4) że Urząd skarbowy ani Komisja szacunkowa dla spraw podatku przemysłowego w Będzinie nie liczyły się zupełnie z rzeczywistością warunkami handlu, czego dowodem jest podniesienie wymiarów obrotu za rok 1927 do 500 proc. i więcej nawet w stosunku do obrotów za rok 1926;

5) że wymiary te nie odpowiadają zupełnie faktycznym stosunkom, gdyż nie opierają się na opinii fachowych rzeczoznawców, powołanych z łona organizacji gospodarczych, a posiadane informacje skarbowe są nieścisłe, niewłaściwie notowane, mylnie kalkulowane i nie mogą być podstawą do słusznych wymiarów;

6) że konieczność zapłacenia wymierzonych kwot podatkowych przekracza zdolności płatnicze kupiectwa, a przymusowe ściąganie olbrzymich sum podatkowych wywoła katastrofalne skutki dla stanu kupieckiego m. Będzina;

7) że w obliczu grożącego sferom kupieckim niebezpieczeństwa konieczne jest wydanie odpowiednich

Kronika gospodarcza.

PROJEKTY PODATKÓW NA ROZBUDOWĘ Podług projektu p. ministra Moraczewskiego, komorne ustalone ma być w wysokości 80 proc. przedwojennego. Lokatorzy placiliby jednak pełne 100 proc., różnica przypadłaby nie na rzecz właściciela domu, lecz wpłynęłaby do skarbu, jako stały podatek na rozbudowę. Drugi projekt opracowany jest przez p. min. skarbu. Projekt ten pozostawia wysokość komornego w 100 proc. przedwojennego, obliczonych w złotych obiegowych. Do tego komornego dochodziłoby jeszcze 20 proc. dodatek ten wzrastałby postępowo w ciągu lat kilku, wynosząc w pierwszym roku opodatkowania 5 proc. Oba wnioski mają być rozważane i o ile który z nich uzyska a probatę Rady ministrów, wniesiony będzie do Sejmu.

NOWE SZKOŁY FACHOWE W POLSCE. Ministerstwo oświaty przystępuje do budowy szeregu szkół zawodowych w Polsce. W Gdyni powstanie szkoła handlu morskiego i techniki portowej ze specjalnym wydziałem budownictwa morskiego. W Drohobyczu zostanie założona szkoła techniczna dla kształcenia sił fachowych, obsługujących przemysł naftowy. Centralne warsztaty rzemieślnicze powstać mają w Warszawie i w Radomiu. Część funduszy na ten cel pokryją towaryzstwa przemysłowe w formie specjalnego podatku.

KONJUNKTURY NA RYNKU CEGLANYM Rząd uznał za konieczne uregulowanie ceny cegły, jako artykułu pierwszej potrzeby. W tym celu ustanowiona została cena 100 zł. za 1000 sztuk cegły loco cegielnia. Cena powyższa, która powszechnie uważana jest za dosyć wysoką odnosi się przedewszystkiem do cegły zeszlazoczej, której zapasy są obecnie wysprzedawane. Cegła, z nowej tego rocznej kampanji, pojawi się na rynku w drugiej połowie maja. W tym bowiem roku, z powodu chłódów wiosennych, sezon roz zaczął się później. Cena cegły z nowej kampanji będzie zapewne dużo niższa, ze względu na wzmogoną produkcję. Wstępne tranzakcje dokonywane były już po 90 zł. za 1000 sztuk cegły, należy się jednak spodziewać niżki 50 proc. w stosunku do cen obecnych. Ostatecznego ustabilizowania się cen cegły można się spodziewać za 2 — 3 tygodnie.

IŁOŚĆ PROTESTOWANYCH WEKSLI W ŁODZI. Z opracowanych dokładnie danych statystycznych wynika, że w roku 1927 wykupiono u rejentów przed zaprotestowa-

natychmiastowych zarządzeń, któreby uratowały kupiectwo przed zagładą wobec czego zebrani domagają się:

I. dla radykalnego uleczenia organizmu gospodarczego całkowitego zniesienia podatku przemysłowego od obrotu, a przynajmniej zmodyfikowania go w ten sposób, aby był pobierany u źródła.

Do czasu zaś wprowadzenia tej zmiany, która jest bezwzględny nakazem gospodarczym chwili obecnej:

II. 1) obniżenia podatku przemysłowego od obrotu dla przedsiębiorstw handlowych II i III kategorii i IV-ej do 1 proc.;

2) zupełnego zwolnienia od podatku przemysłowego najmniejszych przedsiębiorstw handlowych;

3) mianowania do Komisji szacunkowych i odwoławczych członków i zastępców wyłącznie z pośród kandydatów, przedstawionych przez organizacje gospodarcze, proporcjonalnie do ilości płatników;

4) udzielania płatnikom prawa przeglądania w kancelarji komisji szacunkowej aktów, dotyczących obrotów jego przedsiębiorstwa oraz udzielania płatnikom odpisu uchwały w przedmiocie określenia obrotu jak również odpisów protokołów, zawierających zeznania znawców i dowodów informacyjnych (stosownie do obow. przepisów przy wymiarach podatku dochodowego, art. 67 ust. o podatku dochodowym).

III. Dla uniknięcia zaś katastrofalnych skutków ostatnich wymiarów za rok 1927 oraz złagodzenia wytworzonej krytycznej sytuacji: ograniczenia egzekucji wymierzzonego obecnie podatku przemysłowego od obrotu za rok 1927 do wysokości wniosków specjalnej komisji doraźnej, jaka powinna być natychmiast zorganizowana pod przewodnictwem naczelnika Urzędu skarbowego z udziałem przedstawicieli, powołanych wyłącznie z łona organizacji gospodarczych, zaś do czasu rozpatrzenia tych odwołań — do ograniczenia egzekucyj do wysokości obrotów na rok 1926 i t. d.

nim 65,983 weksle na ogólną sumę 13,688,555 zł. natomiast w I-ym kwartale roku 1928 wykupiono u rejentów przed zaprotestowaniem 27,221 weksli na sumę 5,338,01 zł. W ciągu roku 1927 zaprotestowane zostały 157,002 weksle na sumę 28,508,529 zł. W I-ym kwartale roku 1928 zaprotestowano 55,424 weksle na sumę 9,141,102 zł. Cyfry powyższe świadczą wymownie o sytuacji handlowej Łodzi

Z giełdy warszawskiej.

CEDULA Z DNIA 11-5.

AKCJE: Bank Dyskontowy 135.00, Bank Handlowy 117.00, Bank Polski 164.50—165.00—164.50, Bank Małopolski 26.50, Bank Zachodni 36.00, Bank Spółek Zarobk. 84.50, El. Dąbrowa 82.00—80.00, Siła i Światło 127.00, Częstocice 63.00—62.00, Firlej 59.50—60.00—59.75, Łazy 8.25, Węgiel 95.00—94.50, Cegielski 46.00, Lilpop 45.00—42.75, Modrzejów 49.00, Ortwein 11.50, Ostrowieckie A 121.00, B 120.00, Ostrowieckie II emisja 115.00—114.00, Parowozy 43.00—42.50, Rudzki 36.50, Starachowice 63.75—62.75, Ursus 11.25, Dolarówka 5 proc. 81.00 — 82.00—80.50, Ziemskie Kredytowe 4 i pół proc. 53.25, Poż. konwersyjna 5 proc. 67.00.

WALUTY I DEWIZY: Dolar 8.89, Nowy Jork 8.90, Londyn 45.51 i pół, Paryż 55.08, Wiedeń 125.42, Praga 26.41 i pół, Włochy 46.98, Szwajcaria 171.82, Sztokholm 239.20.

POZNAŃSKA GIEŁDA ZBOŻOWA z dnia 11-5.

Żyto 51.00—52.50, Pszenica 51.50—52.50, Jęczmień browarowy 49.00—51.00, Owies 42.50—44.50, Ospa żytnia 35.00 — 36.00, Ospa pszena 31.50—32.50, Mąka żytnia 70 proc. 72.50, Mąka żytnia 65 proc. 74.50, Mąka pszena 65 proc. 71.00 — 75.00, Reszta notowań bez zmiany,

Z całej Polski.

SKARB Z PRZED 9 WIEKÓW.

Niedaleko Lublina, we wsi Rury Benifraterskie, wyorano beczkę pełną srebrnych monet, pochodzących z XI wieku i posiadających wysoką wartość numizmatyczną. Uderzona lemieszem beczka rozleciała się na kawałki. Z wnętrza posypały się zaśniedziałe pieniądze różnej wielkości. Oraz zawołał natychmiast pracującą opodal żonę i oboje osadzili, że beczka musi zawierać bezużyteczne guziki „austrjackie“. W chwilę potem wiadomość o niezwykłym odkryciu rozeszła się wśród pracujących sąsiadów. Każdy wziął garść „guzików“ „na pamiątkę“ reszta rozsypano. Wówczas to właśnie przechodzili tamtędy dwaj uczniowie z Lublina, którzy również wzięli kilka dziwnych blaszek i przybywszy do szkoły, pokazali je nauczycielowi. W ten sposób wiadomość o sensacyjnym odkryciu dostała się do władz. Pr. Białkowski, dyrektor archiwum państwowego, dokonał ekspertyzy monet i ustalił ich pochodzenie oraz wysoką wartość muzealną. Bezcza leżała w ziemi kilkaset lat i zrobiona była z drzewa jesionowego. Obreże na niej zostały zupełnie zżarte przez rdzę. Do wsi wysłano natychmiast agentów policyjnych, którym udało się odebrać część cennych monet.

CUDOWNE OCALENIE.

Niezwykły wypadek zdarzył się w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 41. Z okna III piętra oficyny tego domu wskutek niedozoru rodziców wypadł 4-letni Leszek Batorowicz. Śmierć dziecka zdawała się nieuniknioną, jednakże wskutek niezwykłego zbiegu okoliczności wyszło ono ze strasznego wypadku niemal że zupełnie bez szwanku. W chwili gdy chłopczyk wypadł, z okna I piętra w którym wyłożona była wietrząca się posciel, wyjrzała służąca. Ujrawszy przelatujące dziecko, chwyciła je za nóżkę. Nie zdolała go jednak utrzymać. W ręce jej pozostał tylko pantofelek, zaś dziecko, które upadło na posciel zsunęło się z niej na bruk podwórza, ulegając jedynie potłuczeniu prawego uda

GNAZDO WYWRÓTCÓW.

We Włocławku władze śledcze zlikwidowały organizację komunistyczną. Na czele bandy wywrotowej stała niejaka Natalja Pawłowowa, lat 25, zamieszkała przy ul. Niecałej 7 we Włocławku. W mieszkaniu jej w czasie rewizji znaleziono cały arsenał amunicji i materiałów wybuchowych. W chwili, gdy na ul. Niecałą wkroczyła policja Pawłowowa zajęta była konstruowaniem bomby systemu zegarowego. Oprócz amunicji wykryto wiele bibuły komunistycznej i kompromitującej korespondencji. Poza Pawłowową aresztowano również 12 osób — członków organizacji.

ZASTRZELENIE SZPIEGA.

W Wilejce powiatowej sąd rozpatrywał sprawę dotyczącą akcji szpiegowskiej, do której zamieszanych jest kilkanaście osób, wśród nich niejaki Siemieniuk, sowiecki emisariusz GPU. Przewód sądowy przeciągnął się dość długo i oskarżonych o godz. 8 wieczór odprowadzono do więzienia z tem, że nazajutrz będzie ogłoszony wyrok. Wiedząc jednak Siemieniuk nie spodziewał się dobrego wyniku, gdyż nagle wyrwał rękę z kajdanek i począł uciekać. Gdy kilkakrotne wołania „stój“ nie odniosły skutku, konwojujący dali ognia i położyli uciekającego trupem.

TAJEMNICZA SZAJKA.

W środę nad ranem pełniący służbę na granicy sowieckiej w pobliżu strażnicy Kolesowo, żołnierz KOP-u spostrzegł skradających się lasem 5 ludzi w mundurach wojskowych z odznakami porucznika, kaprała i sierżanta. Na wezwanie żołnierza do zatrzymania się osobnicy odpowiedzieli kulani z rewolweru. Żołnierz KOP-u wystrzelał z karabinu położył trupem rzekomego kaprała. Na odgłos strzałów przybiegł patrol, który zatrzymał osobnika w mundurze sierżanta oraz po godzinnych posęgu ujął rzekomego oficera. Przy zatrzymanych znaleziono fałszywe dokumenty. Zachodzi przypuszczenie, że zatrzymani są albo wybitnymi członkami partji komunistycznej, albo szpiegami, którzy pod osłoną nocy usiłują przekraść się na stronę sowiecką.

Ze sportu.

R. T. G. S. ZAGŁĘBIE — DABROWA. — T. S. VICTORIA — SOSNOWIEC. Dwa najciekawsze mecze o mistrzostwo „Victoria” ma jeszcze przed sobą w pierwszej rundzie, mianowicie z „Zagłębiem” i „Sosnowcem”. Zawody z „Zagłębiem” odbędą się już jutro na boisku T. S. „Victoria” w Sosnowcu przy ul. Aleja o godz. 5 popoł. Zawody te budzą ogromne zainteresowanie, bowiem „Zagłębie” jakkolwiek jest to młody klub, jednakże drużyna klubu tego doskonale dobrana, odznacza się startem do piłki i ambitną grą. „Victoria” musi dołożyć nadzwyczajnych wysiłków, aby wyjść zwycięsko z tych zawodów. W tymże dniu rano o godz. 10 odbędą się zawody rezerw powyższych zespołów o mistrzostwo rezerw.

Tajemnica „djabelskich promieni”.

PRZENOSZENIE ENERGJI ELEKTRYCZNEJ PRZEZ FALE ETTERU.

Wynalazca telegrafu bez drutu, Marconi, zajmuje się od dłuższego czasu nie zwykle interesującym zagadnieniem przenoszenia przez fale eteru energii elektrycznej na dalekie przestrzenie. W teorii urzeczywistnienie takiego problemu jest możliwe, chodzi tylko o skonstruowanie odpowiedniej maszyny, która by była zdolna wykonać to gigantyczne zamierzenie.

Od czasu wynalazku Grindella Mathews, który wynalazł tak zwane „djabelskie promienie”, sprawa przenoszenia siły elektrycznej przez eter stała się aktualna.

Grindel Mathews, który w ciągu jednego dnia stał się sławny na całym świecie, jest tragiczną postacią.

W tajemniczeni twierdzą, iż wielki ten uczoney zniszczył swój wynalazek, albowiem doszedł do przekonania, iż „djabelskie promienie”, zabijające każde życie w promieniu kilkuset kilometrów, doprowadzić mogą ludzkość do zagłady.

Wolał się więc wyrzec sławy i majątku i zniszczył plany djabelskiej maszyny, koncentrującej zabójcze promienie.

Tak opowiadają przyjaciele i uczniowie znakomitego uczonego. Natomiast dążeniem Marconiego jest zelektryfikowanie Włoch przy pomocy wodospadu Niagary.

Fantastyczny ten zamiar opracował już włoski wynalazca w najdrobniej-

szych szczegółach i w najbliższym czasie wybrać się ma do Ameryki, aby na miejscu dokonać ostatecznych prób.

Ponieważ żyjemy w czasach, iż naj-

Poważne przedsiębiorstwo
hutnicze w Sosnowcu
poszukuje

doświadczonego

MAJSTRA

gorącej Walcowni cienkiej blachy

Osoby, mogące się wykazać pierwszorzędami referencjami oraz długoletnią praktyką, zechcą nadać oferty wraz z odpisami świadectw do Administracji „Kurjera Zachodniego” dla „MOZAK” 723-3

Nawet
nie widząc
może chwycić
każda kobieta
po mydła z fabryki
Lukaschika
Tarnowskie Góry, G. St.,
ponieważ jest pewna,
że z dobrego
najlepsze otrzyma

KINO „ZAGŁĘBIE”
dawno!
Kino-Teatr „Udziałowy”

O 8 maja i dni
następne

NAPOLEON

Wspaniała epopeja filmowa odtwarzająca życie i przygody Wielkiego wodza, imponujące arcydzieło słynnego reżysera Alia Gange, nieodwołalna chluba i ośniewający tryumf francuskiej wytwórczości filmowej.

Uwaga: Seans trwa 2 godziny. Początek seansów: I—5 30 II—7 30, III—9 30. Uprasza się publiczność o przybywanie na początki seansów. Dla młodzieży dozwolony.

Następny program

„METROPOLIS”.

JANUSZ MEISSNER.

LEGENDA MONTPELTIER.

s)
— No i tajemnica wyjaśni się.
— Tak, do pioruna. Dowiemy się wreszcie jak się to wszystko odbyło. A przyznaję, że trudno mi już było nie widzieć w tem jakichś niezwykłych, nieomal nadprzyrodzonych sił.
Obie maszyny szły dalej z jednakową szybkością skrzydło w skrzydło, jak przy locie grupowym na manerwach.
Lecieli tak już ze dwadzieścia minut wpatrzni obaj w otwarte okno kabiny, gdy wtem Green ścisnął ramię pilota.
— Co tam znowu? — zapytał Barclay.
— Nie wiem, ale czuję, że coś się musi zaraz stać. Coś złego... Do diabła. Czy nie ma pan takiego uczucia, jakby ktoś na nas patrzył? I... Och...
Ostatni okrzyk spowodowany był nagłym zwrotem maszyny która szarpnięta gwałtownie przez pilota wyprysnęła w górę na pełnym gazie i zwinęła się w ostrym wirażu w prawo, tuż przed jakąś wielką, szaro-różową masą, która nagle zasłoniła horyzont. Potem zatoczyły łuk pod podwoziem obłoki na niebie, biały domek przyklejony do skał i wieża latarni sygnałowej na zębatego zboczu szczytu, a potem jeszcze wywinęło się im z pod skrzydła półkole lotniska, hangary i czerwone dachy miasteczka...
— Co to było? — spytał przerażony Green.

— Ba. Omal nie wpadliśmy na szczyt Montpeltier. Spozrzegliśmy go dwadzieścia metrów przed maszyną. Jak można było tak się zagapić? Patrzyliśmy obaj cały czas w lewo na maszynę, nie odwracając głowy i nie zwracając uwagi na to, co jest przed nami. Z 1500 metrów zeszliśmy do 1200 goniąc K. A. U. S. 245 i omal nie nadzialiśmy się na ścianę. Ładna historia.

— Ale gdzie jest K. A. U. S. 245?

Rozglądali się na wszystkie strony. Maszyna znikła. Wsiąkała gdzieś w atmosferę, rozplynęła się w powietrzu. Nie mogli jej odszukać, choć dokładnie gotowi byli określić miejsce, gdzie powinna się być w tej chwili znajdować. Barclay popatrzył na Greena w milczeniu i pokiwał porozumiewawczo głową. Szukali jeszcze kwadrans. Ani śladu...

— Taaak. — powiedział Barclay. — Nigdy nie wiadomo, co jest w powietrzu, a czego w nim nie ma.

Green wzruszył z rezygnacją ramionami. Ładując oglądali się jeszcze po horyzoncie, ale na próżno: zaginiona maszyna K. A. U. S. 245 znikła znów w niewytlomaczony sposób.

Od zaginięcia K. A. U. S. 245 upłynął rok i po ukończeniu śledztwa, które nie dało właściwie żadnych pozytywnych wyników, sprawa utonęła we mgłę niepamięci. Wspominali ją tylko mieszkańcy Montpeltier pozbawieni czestych emocyj, opowiadali ją z licznymi dodatkami i w dowolnych przeróbkach mechanicy z lotniska i telegrafista Rayton niezlicznym pasażerom i turystom oczekującym na przybycie płatowców, a piloci Kaus — Line zaręczyli ją do liczby najbardziej zagadkowych przygód lotniczych, wspom-

nanych w długie wieczory zimowe.

W taki właśnie wieczór, 10 listopada, historia ta wypłynęła znów „na sól” w kasynie na lotnisku New Yorkiem, gdzie zebrało się kilku pilotów Kaus — Line i linii New York — St. — Francisco, aby doczekać się godziny nocnego odlotu.

Przyczynił się do tego głównie Barclay.

Była dopiero jedenasta, a więc do startu obu płatowców pozostało jeszcze półtorej godziny, gdy w jasno oświetlonym pokoju bufetowym zgłosił się boy ze stacji telegraficznej.

— Depesza z Montpeltier — powiedział. — Komu ma ją oddać?

— Daj tu — mruknął Barclay.

— Oto macie — mówił dalej przeczytawszy — Rok i dwadzieścia godzin temu przyszła niemal identyczna depesza z Montpeltier:

Godzina 22.58... K. A. U. S. VI. Bezwarunkowo lądować w Montpeltier. Są trzej pasażerowie do Halifax, Sydney, Raton.

— Czy to nie dziwne?

Pytanie to było rzucone w naszą stronę.

Osobiście nie lubię Barclaya; istnieje mnie zawsze jego niezachwiana wiara w mieszanie się urojonych jakichś sił nadprzyrodzonych do życia pilotów i to jego demonstracyjne obserwowanie głupich przesądów. Barclay nie zapala trzeci papierosa od jednej zapalki, nie pije z kieliszka przed lotem, nie fotografuje się, nie lata, jeżeli zając, kot, kobieta lub ksiądz są pierwszymi istotami, które w danym dniu zobaczy. Jeżeli trzynastego wypadła w piątek, Barclay siedzi cały dzień w domu lub w kasynie i pije, mówiąc każdemu kto chce czy nie chce słuchać, że od dni fatalnych najlepiej chroni wódka

(C. d. n.)

